

Vaccineren & registreren

Werkgevers bevinden zich in spagaat tussen veiligheid en privacy

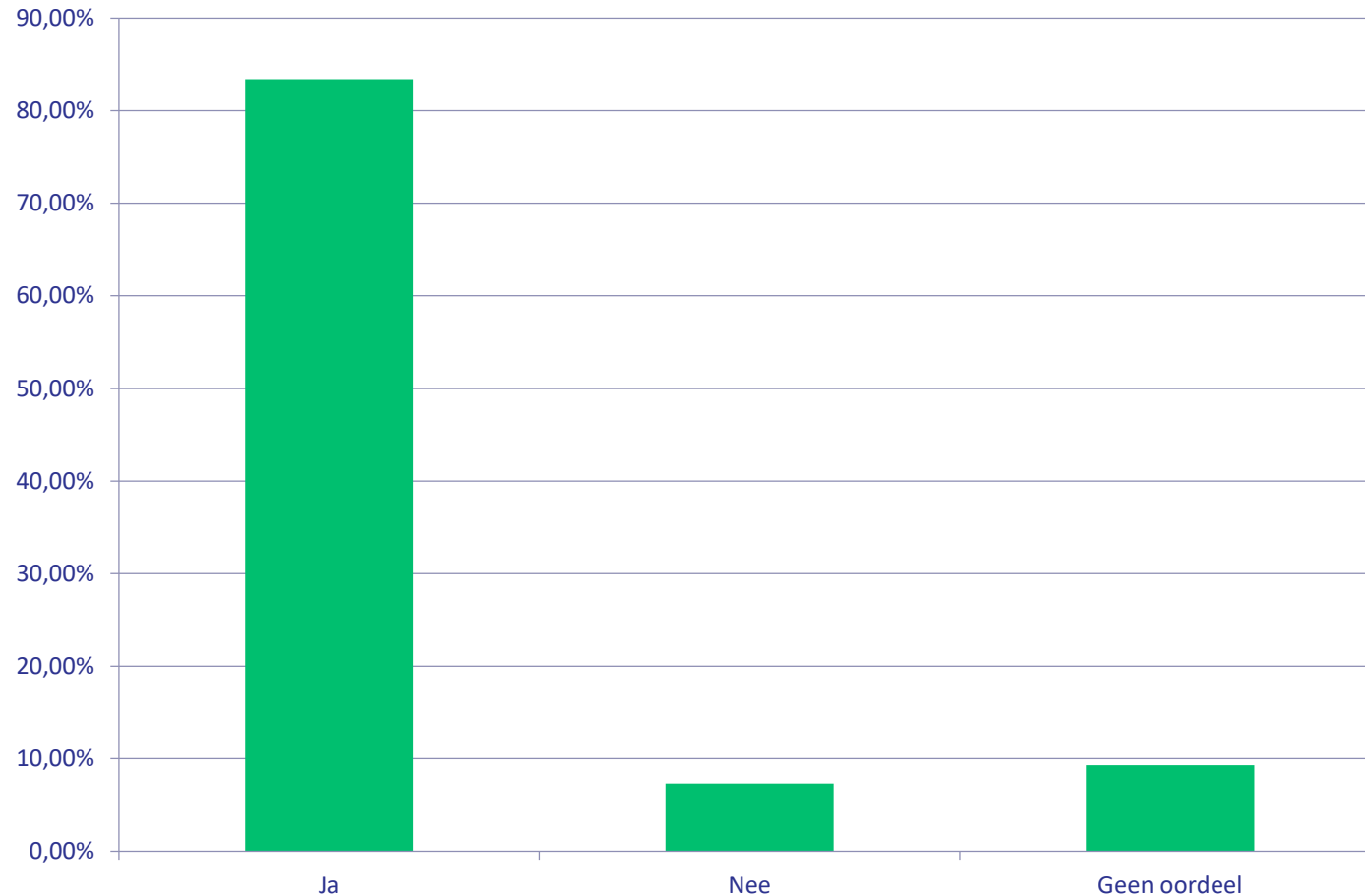
**AWVN-
ledenonderzoek**
4 september 2021

- Het einde van de coronapandemie komt in zicht. De overheid bouwt stap voor stap de crisismaatregelen af. Het ziet er naar uit dat na 20 september de basismaatregelen (o.a. 1,5 meter afstand) en het thuiswerkadvies worden opgeheven.
- De vaccinatiegraad in Nederland is hoog. Maar niet iedereen laat zich vaccineren. Mensen die niet gevaccineerd zijn, lopen een groter risico om ziek te worden en anderen te besmetten.
- Steeds meer werknemers zullen de komende maanden terugkeren naar de werkvloer. Werkgevers hebben op grond van de arbeidsomstandighedenwet een zorgplicht om de veiligheid van de werkomgeving te borgen.
- Werkgevers mogen werknemers niet verplichten om zich te laten vaccineren. Ook mogen werkgevers op grond van de privacywetgeving (AVG) niet vragen of registreren of werknemers zijn gevaccineerd.
- De botsing van belangen die hieruit voortvloeit is dat werkgevers hun werknemers moeten beschermen tegen corona, maar geen grip hebben op het verhoogde besmettingsrisico dat ontstaat als medewerkers zich niet laten vaccineren en wel op locatie aan het werk zijn.
- In dit onderzoek gaat AWWN na of werkgevers het wenselijk vinden dat er meer mogelijkheden komen om de vaccinatiestatus van medewerkers op te vragen en daar actie op te ondernemen.

- 8 op de 10 werkgevers vinden het belangrijk dat werknemers gevaccineerd op het werk verschijnen.
- 7 op de 10 werkgevers maken zich zorgen over de veiligheid van de werkomgeving vanwege niet-gevaccineerde medewerkers.
- 7 op de 10 werkgevers vinden dat zij de mogelijkheid moeten hebben om naar de vaccinatiestatus van hun medewerkers te vragen.
 - 93% zou maatregelen willen nemen als er niet-gevaccineerde medewerkers blijken te zijn. De belangrijkste maatregelen:
 - Een negatieve testuitslag laten zien (76%)
 - Extra beschermingsmaatregelen treffen (60%)
 - 1,5 meter afstand handhaven (57%)
 - Niet-gevaccineerden overtuigen (50%)
- 3 op de 10 werkgevers vinden het onwenselijk dat werkgevers naar de vaccinatiestatus van hun medewerkers mogen vragen.
 - De belangrijkste redenen:
 - Inbreuk op privacy (74%)
 - Andere mogelijkheden om veiligheid te borgen (44%)
 - Past niet in de Nederlandse arbeidsverhoudingen (42%)

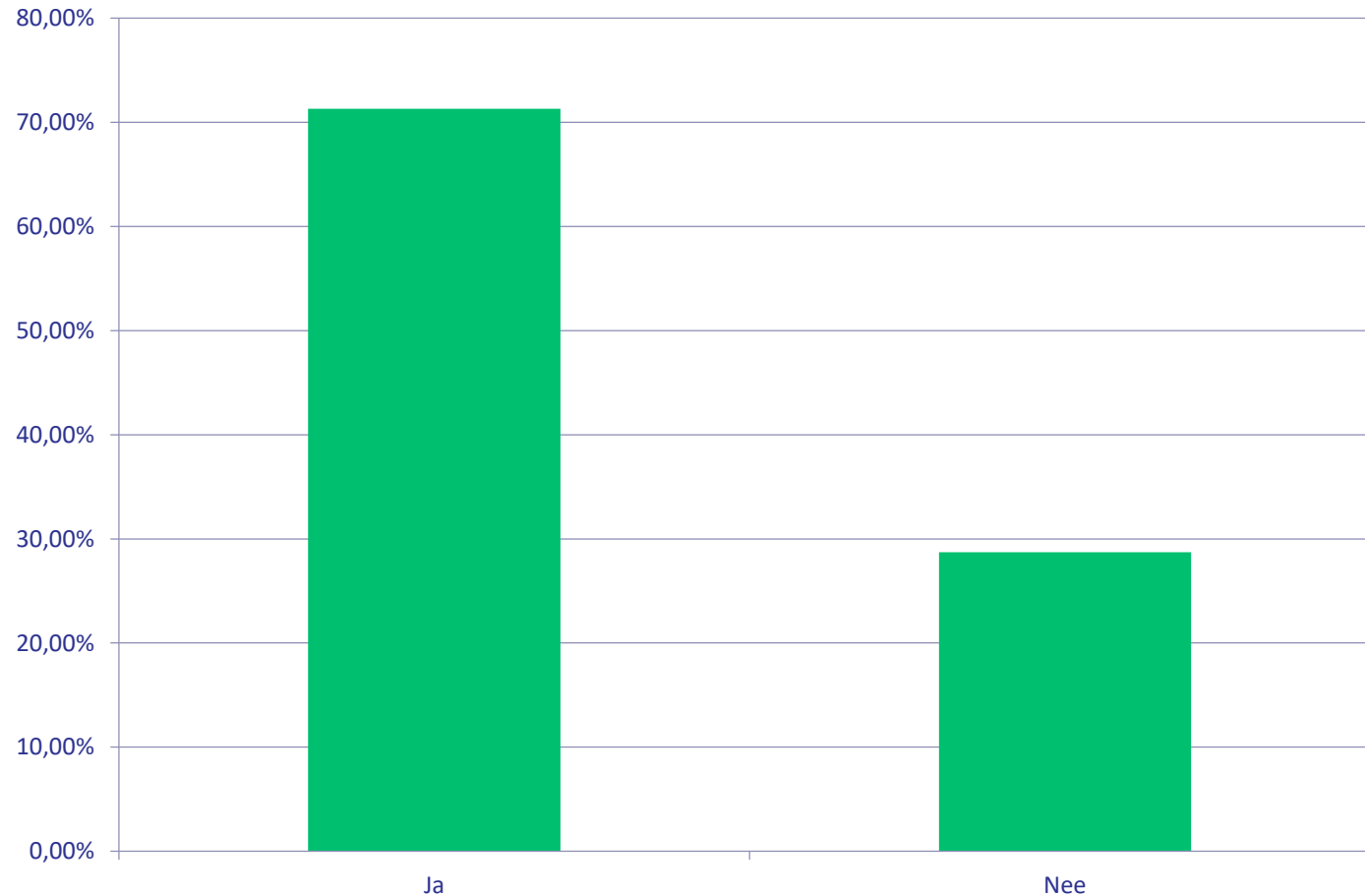
- Van werkgevers wordt verlangd dat zij zowel de veiligheid van de werkomgeving borgen als de privacy van werknemers respecteren. Uit dit onderzoek blijkt dat werkgevers in een **spagaat** zijn beland nu steeds meer werknemers naar de werklocatie terugkeren, maar werkgevers niet weten hoe groot het gezondheidsrisico is omdat zij niet naar de vaccinatiestatus van medewerkers mogen vragen.
- Over vaccinaties is nog niet alles bekend. Wel is duidelijk dat mensen die niet gevaccineerd zijn een groter risico vormen om anderen met corona te besmetten dan mensen die wel gevaccineerd zijn. Zeker voor oudere medewerkers en medewerkers met een kwetsbare gezondheid kunnen de **gezondheidsgevolgen** van een besmetting groot zijn: mensen kunnen ernstig ziek worden of zelfs overlijden.
- Organisaties hebben de plicht om **klanten en afnemers** te beschermen als deze op locatie (bijeën)komen. Organisaties verlangen bijv. een negatieve test of vaccinatiebewijs via de CoronaCheck-app. Vanaf 20 september zal dit – zoals het er nu naar uitziet – voor sectoren als de horeca, winkels en sport zelfs verplicht zijn. Van werknemers die op dezelfde locatie actief zijn, mogen werkgevers dat echter niet vragen.
- Werkgevers beseffen dat het registreren van de vaccinatiestatus een **verregaande stap** is. Zij zijn zich ervan bewust dat er ook andere manieren zijn om de veiligheid te vergroten, zoals thuiswerken (indien mogelijk), afstand houden en regelmatig testen (al is het niet mogelijk om dat te verplichten). Het is echter kostbaar en problematisch voor het functioneren van organisaties als deze situatie lang voortduurt. Ook is het niet goed uit te leggen dat op de werkvloer beperkende maatregelen blijven gelden als het leven in de rest van de samenleving terugkeert naar normaal.
- Bovendien zijn er werksituaties waarin genoemde **maatregelen niet voldoende** zijn, bijvoorbeeld omdat mensen dicht op elkaar werken, zoals op productie- en bouwlocaties, of omdat gezondheidsrisico's extra groot zijn, zoals in de zorg.
- AWWN roept het kabinet daarom op om **duidelijkheid** te geven over wat geoorloofd is voor werkgevers als het gaat om vaccinaties en hoe zij dienen om te gaan met de geschetste botsing van belangen.
- Daarnaast vindt AWWN dat het kabinet moet onderzoeken of met tijdelijke wetgeving kan worden geregeld dat het **in bepaalde omstandigheden en functies** is toegestaan om naar de vaccinatiestatus van medewerkers te vragen en daarop maatregelen te nemen. De AVG biedt ruimte tot registratie van deze gegevens, mits er een wettelijke grond is en mits er een collectief belang, zoals de volksgezondheid, moet worden beschermd. Wij denken bij een tijdelijke registratiemogelijkheid allereerst aan situaties waarin andere beschermende maatregelen te weinig soelaas bieden. Mogelijk kan de CoronaCheck-app in deze situaties behulpzaam zijn.
- Bovendien vraagt AWWN het kabinet om een **scenario voor de langere termijn** te ontwikkelen. Naar verwachting zal corona niet volledig uit ons land verdwijnen. Tegelijkertijd is het ook ondenkbaar dat werkgevers op de lange termijn blijven werken met beschermende maatregelen als mondkapjes, 1,5 meter afstand en testen. Wanneer vinden we het risico laag genoeg dat werkgevers deze maatregelen kunnen loslaten, zonder dat zij hun zorgplicht schenden?

Vindt u het belangrijk dat uw medewerkers gevaccineerd zijn als zij op het werk verschijnen?

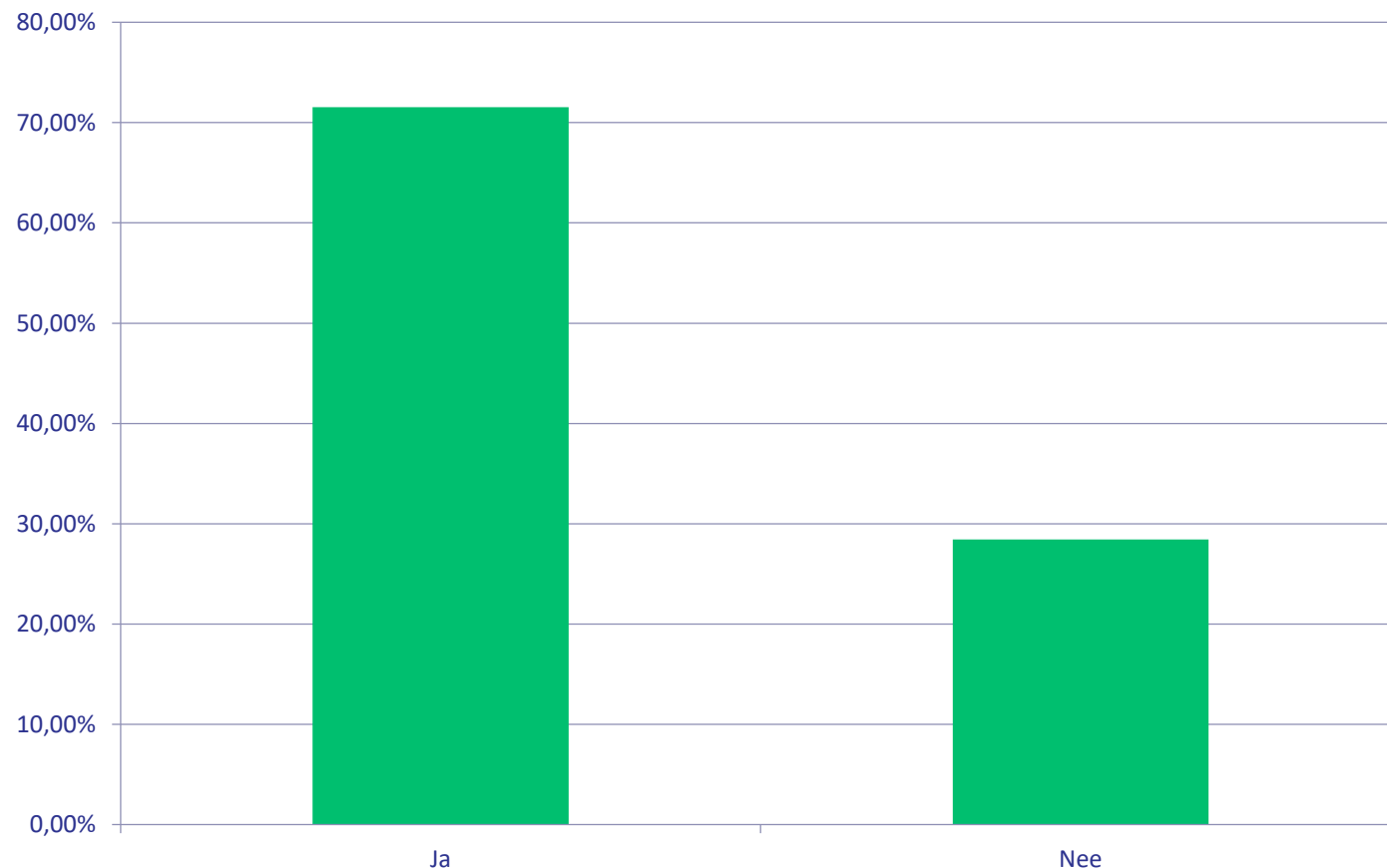
- 83% van de werkgevers vindt het belangrijk dat medewerkers gevaccineerd zijn.
- 7% vindt dat niet.
- 9% heeft geen oordeel.

Maakt u zich zorgen over de werkveiligheid in uw bedrijf vanwege mogelijk niet-gevaccineerde medewerkers?

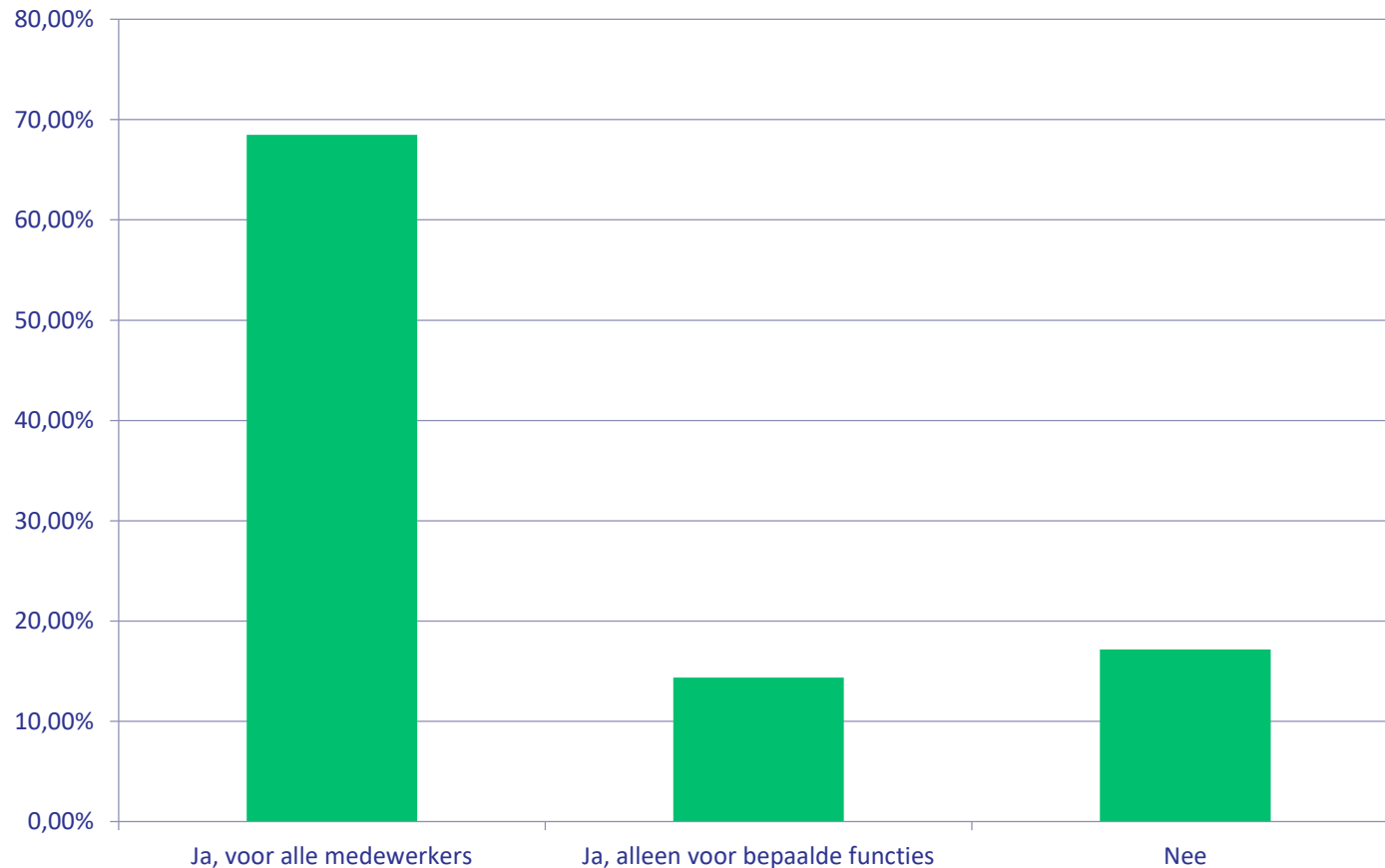
- 71% van de werkgevers maakt zich zorgen over de werkveiligheid vanwege niet-gevaccineerde medewerkers.
- 29% maakt zich geen zorgen.

Werkgevers mogen momenteel medewerkers niet vragen of zij zijn gevaccineerd. Vindt u het wenselijk dat werkgevers hun medewerkers wél mogen vragen of zij zijn gevaccineerd?

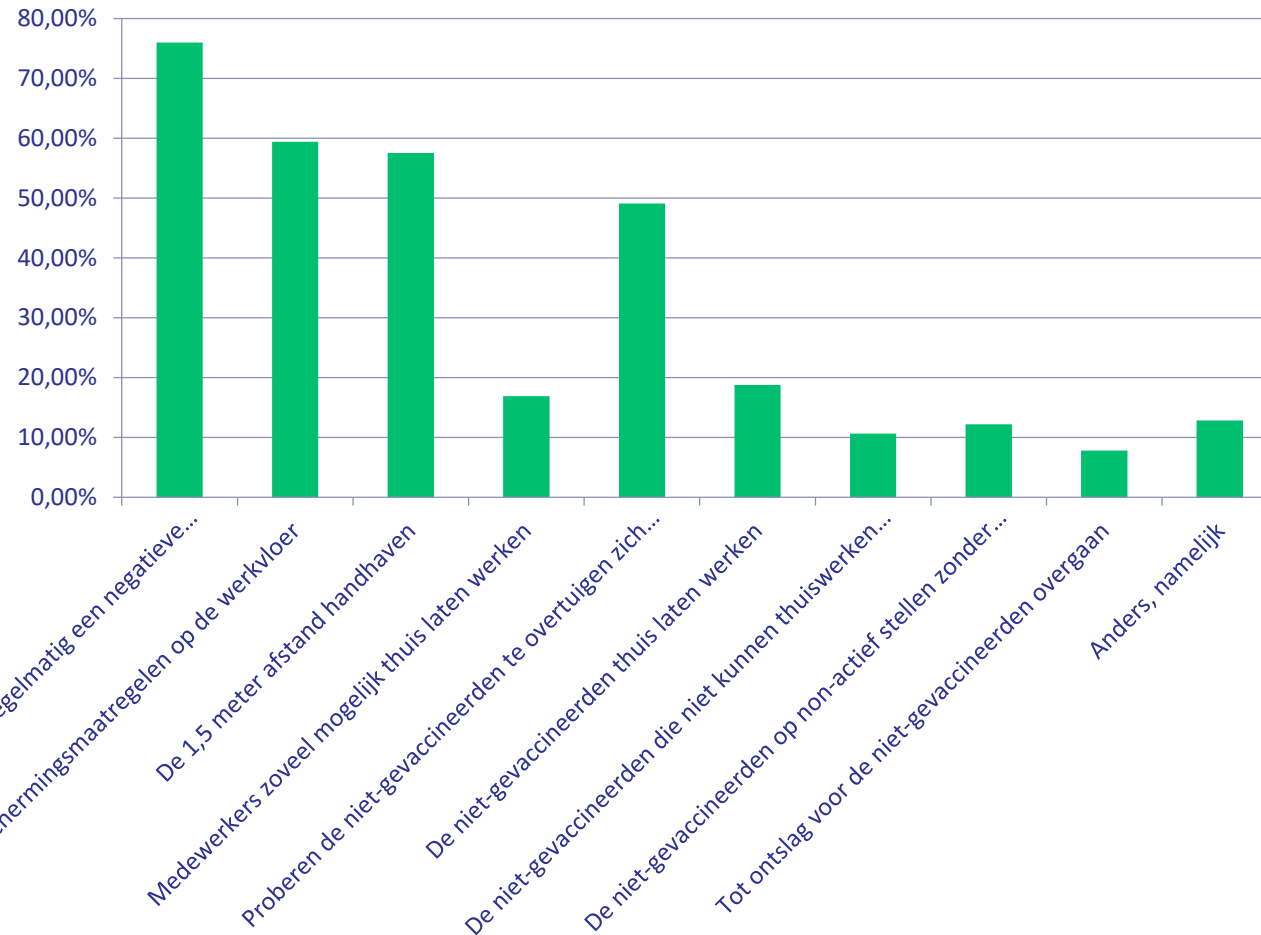
- 71% van de werkgevers vindt het wenselijk dat zij naar de vaccinatiestatus van medewerkers mogen vragen.
- 29% vindt dat niet wenselijk.

Bent u zelf ook daadwerkelijk van plan om de vaccinatiestatus van uw medewerkers op te vragen en te registreren als dit mogelijk wordt?

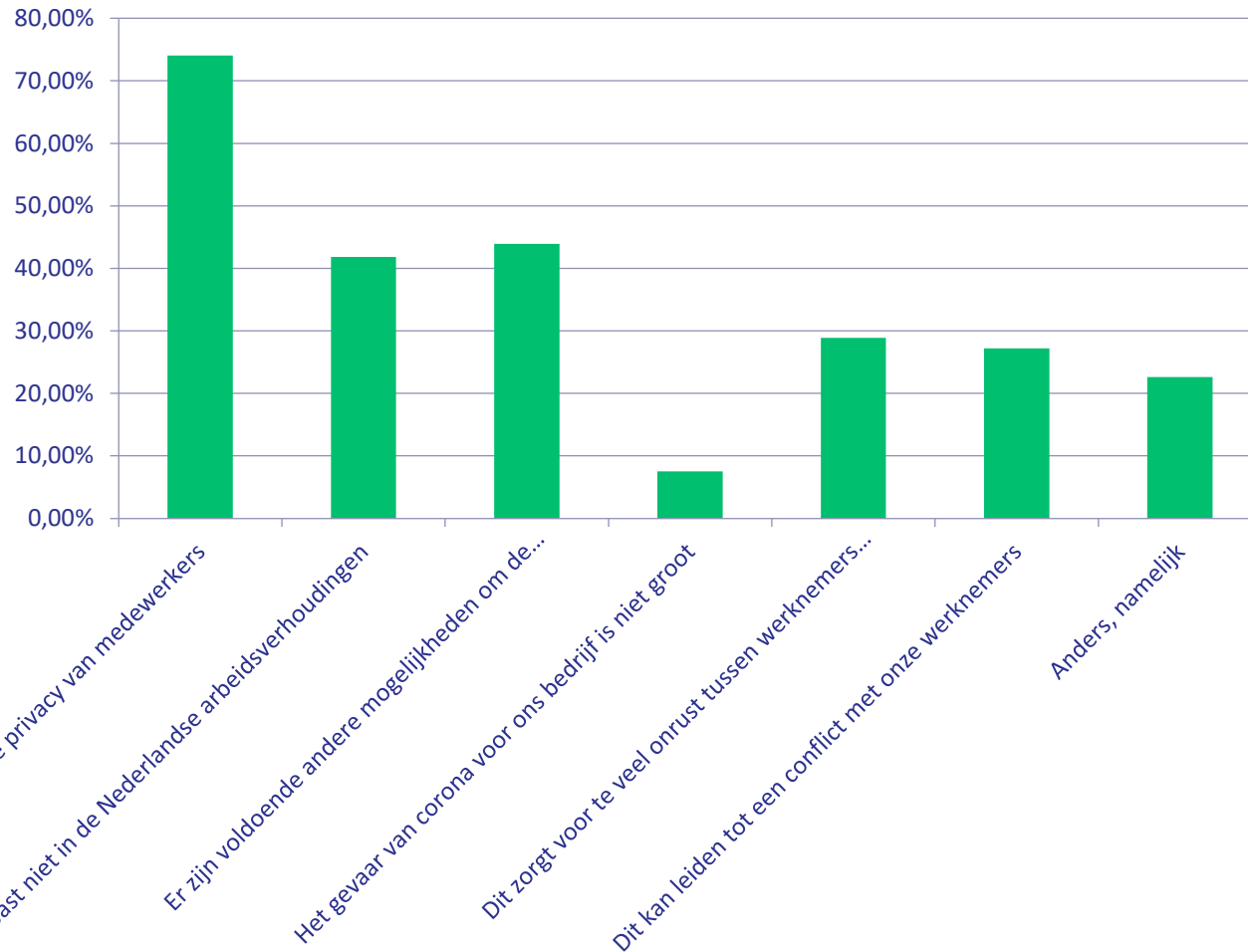
- Van de werkgevers die het wenselijk vinden dat zij naar vaccinatiestatus mogen vragen, zou 83% de informatie registreren.
 - 68% zou dat voor alle medewerkers doen.
 - 17% alleen voor bepaalde functies.
- 17% zou de gegevens niet registreren.

Welke maatregelen zou u willen gaan treffen als u heeft vastgesteld dat er niet-gevaccineerde medewerkers zijn? Meerdere antwoorden mogelijk.

- 94% zou maatregelen willen treffen als er niet-gevaccineerde medewerkers blijken te zijn.
- De populairste maatregelen:
 - Een negatieve testuitslag laten zien (76%)
 - Extra beschermingsmaatregelen (60%)
 - 1,5 meter afstand handhaven (57%)
 - Niet-gevaccineerden overtuigen (49%)
- De minst populaire maatregelen:
 - Op non-actief stellen (12%)
 - Alternatief werk bieden (11%)
 - Ontslag (8%)
- Overige voorstellen:
 - Aparte werkruimte/bubble
 - Geen klantbezoeken of werkreizen
 - Bonus voor wel-gevaccineerden

Waarom vindt u het onwenselijk dat werkgevers de vaccinatiestatus van hun medewerkers mogen registreren? Meerdere antwoorden mogelijk.

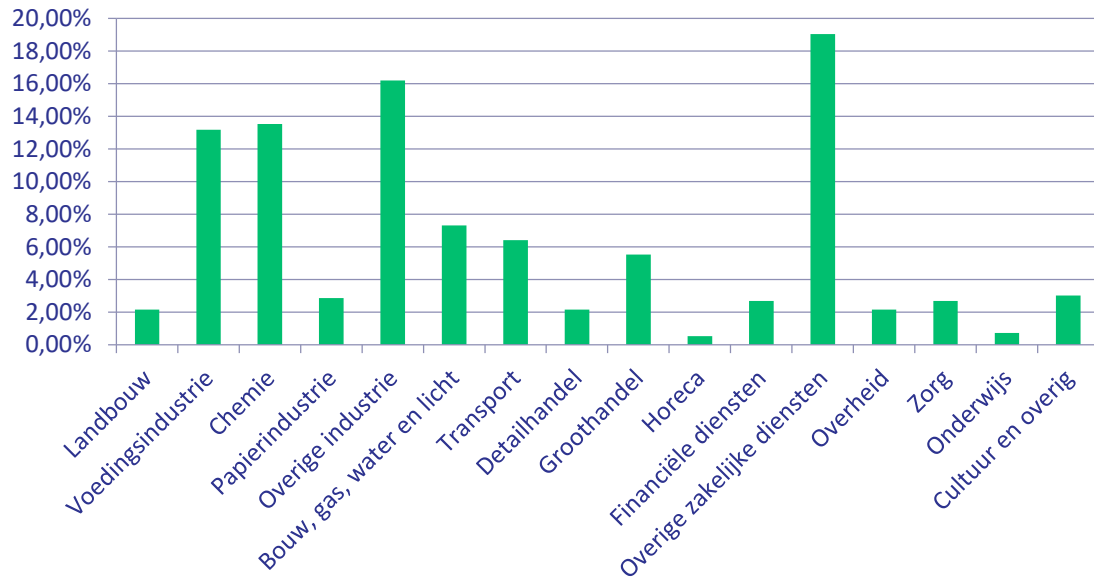

- De redenen dat werkgevers registreren onwenselijk vinden:
 - Inbreuk op privacy (74%)
 - Andere mogelijkheden om veiligheid te borgen (44%)
 - Past niet in de Nederlandse arbeidsverhoudingen (42%)
 - Te veel onrust (29%)
 - Risico op conflict (27%)
 - Gevaar van corona voor ons bedrijf is niet groot (8%).
 - Anders, zoals:
 - Discriminatie
 - Druk op medewerkers om te vaccineren
 - Onduidelijkheden over vaccinatie en besmettingsrisico
 - Bij andere ziekten en risico's doen we dit niet

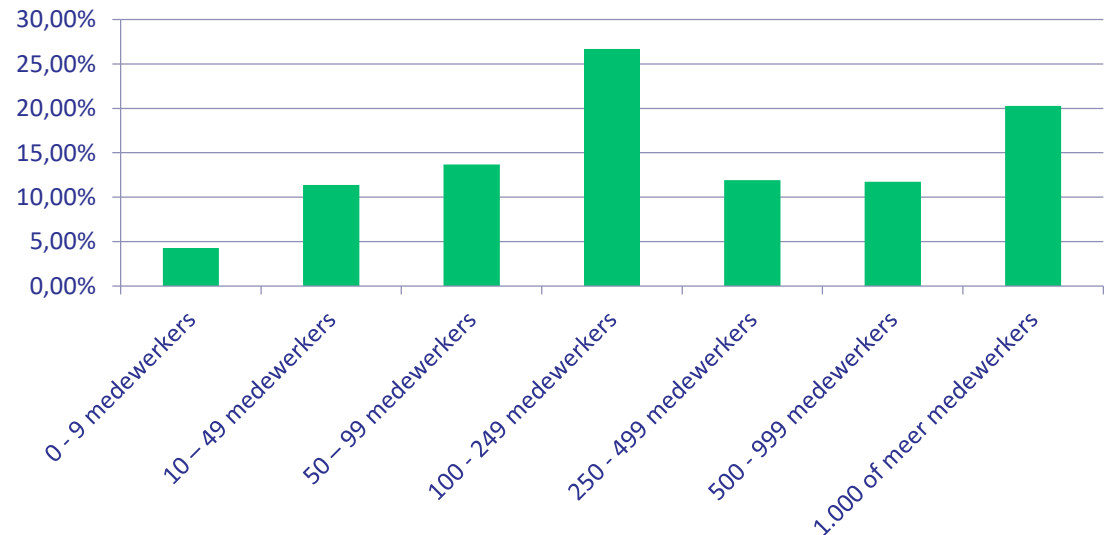
- ‘We moeten van alles regelen, maar mogen niets vragen. Dat is krom.’
- ‘Wij zijn bang dat niet-gevaccineerde medewerkers de oudere medewerkers besmetten.’
- ‘Hoe kunnen we onze klanten beschermen als we niets mogen weten over onze eigen medewerkers?’
- ‘Wat doen we met medewerkers die niet met niet-gevaccineerde collega’s willen samenwerken?’
- ‘Er is een groot verschil in inzetbaarheid tussen gevaccineerden en niet-gevaccineerden. De eerste hoeven bij besmetting niet in quarantaine, de tweede wel.’
- ‘Werkgever draait op voor kosten van de niet-gevaccineerde werknemer die ziek wordt of continu moet testen.’
- ‘In zorgberoepen zijn sommige vaccinaties al verplicht. Waarom niet doortrekken voor corona?’
- ‘Registreren zou op z’n minst moeten kunnen voor functies waarin gevaccineerd zijn nodig is.’
- ‘We zouden de CoronaCheckApp willen inzetten. Dan kun je een vaccinatiebewijs óf negatieve test laten zien.’
- ‘Alleen al anoniem mogen uitvragen zou zinvol zijn omdat je dan iets weet over vaccinatiegraad binnen het bedrijf.’
- ‘Ik heb er moeite mee dat je voor evenementen wel aan bezoekers mag vragen of ze gevaccineerd zijn en aan medewerkers niet’.
- ‘Dit is een inbreuk op de grondrechten van mensen.’
- ‘Vrijheid geldt voor iedereen. Zonder drang, dwang of inmenging van wie dan ook.’
- ‘Hoe kunnen we praten over inclusion en diversity als we gaan discrimineren?’
- ‘De kans op het krijgen van ernstige COVID is niet in verhouding tot zo’n ernstige inbreuk op privacy.’
- ‘De meeste mensen zijn gevaccineerd, daarmee is het risico al sterk verminderd.’
- ‘Bij ons is er een open cultuur en wordt al gedeeld of mensen gevaccineerd zijn of niet’.

- Aan het onderzoek deden 603 werkgevers uit heel het land mee. Zij zijn afkomstig uit het AWWN-ledenbestand dat bestaat uit bedrijven, organisaties en brancheverenigingen.
- De deelnemers werken in bedrijven van verschillende grootten. Middelgrote en grote bedrijven zijn enigszins oververtegenwoordigd.
- De deelnemers zijn in diverse sectoren werkzaam. De industrie is in het onderzoek enigszins oververtegenwoordigd, de publieke sectoren ondervertegenwoordigd.

In welke branche is uw organisatie actief?

Hoeveel werknemers heeft uw organisatie in Nederland in dienst?

An aerial photograph of a coastal landscape. In the foreground, a multi-lane road curves through green fields. In the background, a line of wind turbines stands on a grassy ridge overlooking the sea under a clear blue sky. A large blue triangle is overlaid on the right side of the image, containing the white text.

AWVN

Vooruitgang door vernieuwend werkgeven

Onderzoek en rapport: Henri Lepoutre, Jan Mathies, Marco Veenstra, Jannes van der Velde en Anne Megens

De inhoud en ontwerp van dit document is eigendom van AWVN en wordt beschermd door het intellectuele eigendomsrecht. Dit recht gaat op geen enkele wijze over op (rechts)personen die beschikking hebben over dit document. Het is niet toegestaan de inhoud te vermenigvuldigen, door te sturen, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar stellen aan derden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van AWVN. AWVN is niet verantwoordelijk voor de inhoud van dit document indien de inhoud daarvan is gewijzigd of aangevuld door (rechts)personen die de beschikking hebben gekregen over dit document.

© 2021 AWVN